

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Május' 16-dikán, 1826.

Nagy Britania.

Folytatása a' Fábrikai munkások lármás nyughatlankodásának:

A' Párisi Csillag ezeket közli Londonból Április' 29-dikéről: — „Oránként újabb meg újabb tudósítások érkeznek Londonba Blackburnból és Mancheszterből, mellyeknek egyike kedvetlenebb a' másikanál. Már a' legszebb Lancashirei fábrikákat össze törték. Hogy ezen pezsgésnek véget vehessenek, rendkívül való módokon gyűjtik oda a' fegyveres sergeket, minthogy a' jelen lévő szempillantásban nintsen Mancheszterben több, mint 200 gyalog és 80 lovas katona.“

Más Londoni levelek szerint Apr. 29-dikén estve fegyveres sergeknek kellett hajókra ülni, hogy a' Paddingtoni tsatornán evezzenek-el a' nyughatatlankodó vidékekre.

Az Apr. 28-dikáig terjedő, Mancheszteri tudósítások szerint már 3000-reszám-lálták azokat a' gőz által mozgattatott machinákat, mellyeket már addig a' nyughatatlankodók külömbkülömb helyeken össze törték volt. A' lármázókat az ő nagy számjok és az a' hirtelenség tették illy veszedelmessé. Mancheszter körül valami 40 mértföldnyi vidéken nagyon egymásra halmozódva laknak az emberek; p. o. Blackburnban 146 ezer ember lakik, Boltonban 52 ezer, Oldhamban 50 ezer, 's így tovább, 's ez az oka, hogy itt a' katonaság illy bajosan gátolhatja a' népnék szövetsoportozását.

A' Londoni újságlevelek is nagyobbára mind ezekkel a' Lankashirei lármákkal vannak tele, a' Kuriris ír mind ezekről, 's ezeket a' környülállásokat hordja fel a' többek közt: — Általjában vétetve valamennyire láttatnak ugyan tsendesülni a' lármás pezsgések: hanem különösen Blackburnban még ma is nagyon fenyegetődzők a' környülállások, de azonközben úgy látszik, hogy a' nyughatatlankodók általjában vétetve is meg akarnak maradni feltett érzéasaik mellett, és ámbár már most nem követnek el olly nagy erőszakoskodásokat, mint eleintén: hanem ellenben azt a' félelmet terjesztették-el némelly újabb tudósítások, hogy a' pezsgés' ragadóságai távolabbi vidékekre is kiterjedni látszanak. Generális Byn g, kire ezen környülállások között ezen Kerület béli fő Kommandánság bízott, ide már megérkezett, 's fegyveresek is többek érkeztek-meg. De ez még se akadályoztathatta-meg azt, hogy a' Mancheszteri utzákon rakásonként lebzselő, munka nélkül lévő munkások, a' katonákat és Politziai embereket kövekkal ne hajgálják. Némelly Fábrikás-gazdák azon munkásaik között, kik eránt nagyobb bizodalommal viseltettek, puskákat osztottak-lei, hogy nékiel oltalmúl legyenek. Azokat a' lántsákat, mellyekkel a' mostani lármázóknak egy része felfegyverkezve van, még 1819-ben az akkori ugy nevezett Rádikálisok készítették volt, 's akkor kívánt hasznokat nem vehetvén, a' földbe ásták. Azt erőssíti a' Kurir, hogy éppen ezen Rádikálisok ipar-

kednek illy nagyon a' magok célzásáikkal megegyezőleg kormányozni 's gerjeszteni a' népnél pezsgését. —

Mikor ezen nép-pezségés elkezdött, Liverpoolban már régtől fogva nem állott az őrző sereg egyéb katonaságból, csak egy Strázsamesterből 's néhány köz emberekből.

Az Országlószéknél még eddig ezek a' mozdulások fordultak elé ezen pezsgésekre nézve elővetetendő eszközökre nézve:

April. 29-dikén jó reggel Kabinéti Gyűlést tartott Gróf Liverpool, hogy ezen nyughatatlankodásokra nézve szükséges határozások tétetődjenek. Jelen voltak a' Gyűlésben: Belső Minister Peel; a' Kintstár Cancellarius; Herczeg Wellington; Harrowby; Mellville és a' többek. A' tanátskozás másfélóráig tartott, melly után a' Belső Minister egész estvig a' maga Cancelláriájában dolgozott. Az alatt a' Yorki Herczeg is beérkezett valami fogadási pályafuttatásnak megnézéséről, 's minékutánna palotájában keveset uzsonnázott volna, a' maga Cancelláriájába ment, hol a' Belső Minister Peel úr ő Királyi Herczegségénél megjelenvén, a' Kabinétban tartatott tanátskozásnak resultatumát ő K. Herczegsége' elibe terjesztette, melynek következtésében egybekötött öly határozás tétetett, hogy a' K. Testőrző seregnék egy Bataliona Lanca-shire felé azonnal utnak indult; melly után a' Yorki Herczeg a' Királyhoz mevévén ő Felségét a' Belső Ministerrel együtt meghatározott minden eszközöknek elővettetéséről tudósította, 's estvéli 10 óráig maradt ő Felségénél.

Már, mint az itt következő környüllások mutatják, a' Ministerek a' Parlamentum' házaiban is tettek öly jóvallatokat, mellyekre mostanában és öly hamarsággal gondolhatóképpen csak ezen lármás környüll-

állások adhatták az indító okot. — Így Május' 1-ső napján öly jóvallatot terjesztett Minister Canning az Alsó és Liverpool a' Felső Ház elibe, hogy először hatalmazza-meg a' Parlamentum a' Ministereket azon 250 vagy 500 ezer Quarter gabonának, melly az Országlószék' küllömbkülömb élésházaiban azért hever, hogy a' Gabonát illető törvények miattbelső Consumtióra eddig nem volt szabad eladni, az eladásra mostanában szabadítsák-fel 's ez által a' gabonát tegyék oltóbbá; másodsor, hogy arra is hatalmaztassék-meg az Országlószék, hogy mostantól kezdvén a' jövő Parlamentumnak öszszegyülekezéséig szabadithassa-fel a' Gabonának idegen Országokról való behoztatását, ha ezen lépésnek tétele a' környüllállásokra nézve szükségesnek találta ítéltetni. — Ezen két jóvallatokra nézve már most fontos vetekedések fognak tartatni minékölötte a' mostani Parlamentum végképpen eloszlátódna.

A' Londonból érkezett újabb tudósítások szerént, a' Mancheszteri pezsgések valamit tsendesülni kezdettek; magában a' városban egészen helyre állott a' tsendesség, csak a' szomszéd vidékeken tsavarognak még némelly lármázó nép-tsoportok alá-s-fel, de már most ezek se vetemednek öly nagy erőszakútelekre, mint eleintén; mint látszik a' Linca Regementeknek nagy számmal lett oda sietése rájok ijesztett.

A' Ministerek naponként tanátskozásokat tartanak ezen nép-pezségeket illető környüllásokra nézve; 's a' Yorki Herczegis, mint az Anglus sergek' Generálisimusa, gyakran megjelenik a' Belsőminister Cancelláriájában és dolgozik.

Az Országlószéktől az előkelőbb Fábrika-tulajdonosok is fegyvert és munitziót kapván, magokat öly állapotba helyhez-

tessék, hogy a' nyughatatlankodókat magok is vissza verhessék. Így példának okáért Vigánban a' Wood' fábrikája, melyben legalább 150 szövészek (osztováták) taláthatnak, hat ágyúkkal van körül vétetve 's az ablakaiba több mint 100 puskák rakattatva oly módon, hogy ha a' támadók megjelenének, azonnal tüzet adhassanak rájuk.

A' Blackburni támadások még Skotziában is nagyon figyelemessé tették vala a' közönséget: de a' tsendesség ott még eddig tsakugyan meg nem háborított.

A' Parlamentum' egész eloszlattatásának Május' 25 és 29 napjai között meg kellett volna történni: hanem, mint hallik, ez is elhalasztatott a' Manufaktúrák népnek pezsgése miatt, annak meggondolásából, hogy mivel az egész Országéli Képviselők' választatása külföldben is lármásan szoltott véghez menni, a' mostani pezsgés miatt még rosszabb kimenetelei lehetnének.

Május' 2-dikán közönséges gyűlés tartott a' Londoni Polgármesternél vagy Lord Májornál, melyben adományi aláírások tartattak a' Laukashirei kenyérnélkül lévő dolgozó szegénységnek felsegíttetésére. Számos nagy ajánlások tétettek. A' Király 2000 font Sterlingről tétetett ajánlást; Lord Stofford 1000, a' birodalom' Cancellarius 200, Canning úr 100, Peel úr 500, Rothschild úr 500, Gróf Liverpool 200, Lord Harrowby is 200 font Sterlingekek ígérték.

Francia Ország.

A' Pairkamara Május' 1-ső napján nagy Követséget nevezett ki a' Királyhoz, hogy azon két nevezetes Czerimoniákon jelen legyen, mellyek, Párisban azon hónap 3-dikán tartattak, 's a' mellyeken a' Király és Familiája buzgó megalázódással 's lelki

töredelemmel megjelentek. Egyike ezen Czerimoniáknak a' XVI-dik Lajos emlékeztető és a' Thüilleria és Elyseumi mezők között lévő piatzon építettődő Szobra' talpkövének az ő megölettetése' helyére való letéttése, másik a' Jubilaeumi negyedik és utolsó szent Proczessió vala. Legszebb nap fenyesztette a' két nagy és emlékezetes Czerimoniákat. Az emlékeztető Szobor' talpkövet a' Párisi Érsek szentelte-meg 's a' Király maga tette-le, melly mellett meg nem tartóztathatta magát a' keserves könyhullatástól. A' talpköven illy írás olvastatik:

Ludovico. Decimo. Sexto.
Regi. Christianissimo.
Impie. Necato.
Anno. 1793
Gallia. Moerens.
Posuit.
Regnante. Carolo X.
Anno. Jubilaei.
MDCCCXXVI.

Orosz Birodalom.

A' Császár, Császárné 's az egész Cs. Familia Apr. 27-dikén szent Urivátsorával élték a' Cs. palotában.

A' hőldogult Császár' halotti kísézői között Taganrogtól fogva Petersburgig 12 Kozákok is rendeltetve voltak. Ezek közül hatan Kamara' Kozákaivá nevezettek 's a' Császár és Császárné mellé rendeltettek szolgálatra; a' más hatok tisztékké nevezettek az armádnál.

B é c s.

(Bétchen a' mult szombaton az a' nagy újság lett vala közönségessé, hogy néhány hajók, mellyek több helyekről, úgy mint a' Pátrási öbölből, Cephaloniából, és Kalamóbol April. 25-dikén érkez-

tek a' Korfui kikötőhelybe, a' Görögökre nézve azt a' kedvetlen hírt hozták oda, hogy Messolongi vára azon hónapnak 22-dikén, vagy mások szerint 23-dikán az Ibrahim' kezire került volna. A' történet úgy beszéltetett elé, hogy kétség se látszana lenni felőlle. Azonközben ma, midőn mi ezt írjuk, kedd van, és mi még eddig semmi további tudósítást nem vétünk a' történetről. Minden nap várjuk, hogy megtudhassuk, miben van a' dolog.

Konstanczinápolyból olly szél kezdett lengedezni: hogy a' Porta sem az Orosz Udvar' kívánságairól a' régibb kötelesnek telyes betöltésekre, se az ott lévő Anglus Követnek Stratford Kanning úrnak a' Görögökre nézve való kívánságairól se akar semmit tudni, azt mondván, hogy előbb a' Szövetségeseit akarja megkérdezni. Nem olvassuk, hogy kik a' Szövetségesei).

(Hibák. — A' 38-dik számú M. Kurirban, 302. lap. 2. hasábon 8. sorban Áplus van Anglus helyett, azon alól 5-dik sorban pedig terek terek helyett).

Az Erdélyi Fels. K. Cancelláriánál sok esztendőktől fogva szolgált, 's már egy idő-olta nyugalomban élt Udvari Titoknok Kézdí-Almási Felszegi György Úr, folyó Május 7-dik napján, életének 86-dik esztendejében meghalt. Halálát az úgy nevezett idősségi fene okozta.

A' Magyar Kurir ez esztendőbeli 12-dik számú Ujságában tsak röviden tehette a' néhai Múltóságos Gróf Thorotzkó Szent Györgyi Thoroszkay Pál Úr Császári Királyi Kamarás és T. N. Thorda Vármegye Fő Ispánya' haláláról való jelentés által a' maga szomorú kötelességét, mint hogy akkor a' boldogútnak nagy méltó-

ságú tekintetéhez méltó tudósítást nem kaphatott, 's ugyan ezen tekintetből kéntelen volt akkor arra határozni magát, hogy majd a' temetés alkalmatosságával fogja megtenni tartozó mély tiszteletét, mincutánna arról elhúnyt Grófnak sok érdemeihez 's nagy tekintetben lévő 's közönségesen tiszteltetett Úri házához méltó tudósítást vehet: mellyet már meg is nyervén itt közli azt mély tisztelettel:

Thordáról Ápr. 26-kán. Néhai Múltóságos Gróf Thorotzkó Szent Györgyi Thorotzkay Pál Úr Cs. K. Kamarás és T. N. Thorda Vármegye Fő Ispánya' utolsó halotti tiszteletének megadattatása e' hónap 9-dikén ment véghez Ó-Thorda városában az Ev. Reformátusok nagy templomában, nagy méltóságú megszomodott Kedveseinek rendelések szerint az ő eránta viseltetett szeretettjeknek 's tiszteletjeknek kimutatásául.

A' templom' belső készülétei között leginkább magára vonta a' felgyülekezett fényes közönség' figyelmét az a' fekete piramis, melly a' templom' közepében ezen két oldal írásokkal készítettet és ékesített vala fel, 's a' mellyben találató megválosztott kifejezések által, annak, ki ezen tisztelet-tételeknek tárgya vala, az őtet legközelebről karakterizált virtusai, lelki tulajdonságai szépen ki valának fejeztetve:

Ezen végső és szomorú Tisztesség-tételekre határozottatott Templomnak gyászos, és egy illy nagy méltóság tekintetéhez illt költséges főbb készüléte volt a' Templom közepén ezen két oldal írással emeltetett, és ékesítettetett fekete Piramis: —

1., A'
jó ember
Temetése
tsak egy szép
nap' le menése. —
Áldott
Emlékezete!!

2., A'
Vallást
Hazáját
és
Házát
szeretett
Férjfiunak. —

Az ezen tisztelet-tételre megjelent Úri Mlgos Keservesék zokogása — a' Nemes Thorda Vármegyei Uj Administrátor Nalá tzi Mlgos Nalá tzi József Cs. K. Kamarás Úr mint egyik közlelről való Atyafi és Keserves' vezérleése alatt ezen szomorú Cere moniához alkalmaztatott Nemzeti öltözet ben bé érkezett Tktes Vármegyei Tisztség nek, és Nemes Városi Magistratúsnak fáj dalommal, és tisztelettel tellyes ábrázatja — ezen egy más után folyó Jelenéseknek látása, 's a' N. Enyedi Evang. Református Tanuló Ifjakkak érzékenyítő Hármoniai énekléseknak hallása által a' tolyongó Ha lotti gyülekezetnek ellágyult Szívekből szárm ozott könyhullatásai már elég Bizony sá gai valának egy Közszeretetet érdemlett Férjfiu elvesztésének — 's a' Közszomo ruság tsak nem tűrhetetlennek tetszik va la, — midőn ugyan az Erdélyi Evang. Reformátusok' Nagy Oratora, a' N. Enyedi Ns Collegiumban Urfalis és Patriae Histo riát, Politicat etc. tanító Ord. Professor T. T. Hegedűs Sámuel Úr szokott mélt óságával, és már előre mindent ígérő tisztes ábrázatjával, annyival inkább es mértes élcesen Szollásával a' szomorú Ha lotti gyülekezet' figyelmét egyszerre magá ra voná; ki is a' velle együtt ezen végső Tisztelet tételre meg híva volt ugyan a' N. Enyedi Reformátusok nagy Oskolájában Theológiát, és Eccl. Historiát tanító Pro fessor T. T. Tompa János Úr hirtelen közben jött terhes betegsége miatt egyedül el mondott Tanúsággal tellyes, és vigasz taló Beszédében az egyenességet és igasságot szerető Ember mindon kori Békességéről a' többször em lített néhai Mlgos Gróf Úr Erdemeit, — mellyeket szerzett gyenge Ifjúságában el kezdett és hasznosan folytatott Közszol gálatjai által, u. m. elsőben, az Erdély Nagy Fejedelemségbéli Felséges Kir. Fő Igazga tó Tanáts által reája bízott több rendbéli nevezetes Commissiókban, mellyeknek

többsnyire Előll Ülője volt — azután a' Ns aranyos Szék, successive 1815-től fogva Nemes Thorda Vármegye bölts Kormányo zásával, nem külömben a' N. Enyedi Ns Reformatus Tractusban, és Collegiumban 20 esztendőklig, és így mint egy ártatlan Keresztényre csendes meg nyugovássaljött halála órájáig hasznosan, és az utolsó 12 esztendőkl alatt Testére nézve naponként nevekedett egésségtelensége mellett is pél dás Észbéli erővel és energiával folytatott Fő Curatori Hivatalával, — továbbá Sze m é l l y e s Characterét, mellynek Fő és ki tetsző vonásai voltak mind azon szép tulajdonságok, mellyeket az Uralkodó Fel ség, az Haza, egy Háznép, és az egész emberiség egy ilyen méltóságtól várhat hogy magát meg elégedettnek tarthassa, — halhatatlanná tette. — Nyugod janak 50 igen hamar el tölt eszteig tar tott betses életének f. e. Jan. 20-án bé végzése után porai tsendesen! 's adjon a' mindenható Kítsiny Hazánkban sok ilyen Felebaráti Szeretettel, egyenességgel, és vallásos jó érzéssel tellyes Férjfiakat!

*A pénzfolyamat Május' 13-dikán;
közép árr:*

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji 87 7/16
Az 1820-béli sorsosok, 127 1/2
Az 1821-béli hasonlók, 111 1/4
Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligá tzióji, 43 forint. keltek, mind C.ben.
A' Bankó Aktziák keltek 1028 1/3 forinton
Conv. Pénzben.

Magyar Ország.

A' Korületi Ülések, így beszéll a' Po sonyi Ujság Máj. 12-dikén, minden na pokon folytattatnak egyedül az adózási tárgyakra nézve.

Posonyban minden nap esik az esső; 8-dikban már jég is esett, tett is valami kevés kárt, már a' dörgés is kezdte magát hallatni, de nem nagyon: 10-dikben is tett de csak egy zúgást. A' levegő azonban ezen essőzésok alatt is olly kellemetes meleg, hogy (Május' 12-dikén!) már fűteni is megszűntünk a' szobákat. (Bétsben olly kedveilen hideg szeles Pünkösdi napokra nem emlékezünk, mint a' tegnapi és tegnapelőtti napok valának).

Írják továbbá Posonyból, hogy ott a' Dunán le szállították azon új találmány szerént öntetett ágyukat, melyek a' golyóbisoktat sokkal tovább viszik, mind az eddig való módialk; s mint hogy Béts körül nem taláttatik olly nagy kiterjedésű térség, hol ezekkel a' próbákat egész bátorsággal lehetett volna tenni, azért a' Kotskeméthi pusztákra vitetteltk próbátételre.

azon ágát, a' mellyben ég, szépen világosítja, fuvás által könnyen elalszik, és, ha egy kevés ideig így marad, már nagyobb távulásra is fellobban a' gyertya világítani, azért nem is akarják a' lángot eloltani, nehogy ezen éghető levegővel megtelvén az egész akna, mind embereknek, mind pedig az alknának veszedelmével egyszerre lobbanna fel. Egy darabig csak a' hasadáson égett: de most már reá egy tső tsináltatott, a' melynek egy vége az egész hasadáson ki jövő levegőt felfogja; más vége pedig kissébb helyen ugyan: de nagyobb mértékben lángolva bocsátja ki felé, és még most is ég, t. i. Április 28-kán, ha pedig a' származtató ok, a' hegy üregében (a' mit tudni nem lehet) nagy, úgy esztendőlig is éghet, és a' természet kedvelőket: de más is, kivált a' ki sokánában még nem volt, ezután is gyönyörködve fogja mulatni, mint természeti Gázvilágosítás. —

CCO-Cluj / Central University Library Cluj

Szigetről Apr. 28-kán. Szlatinán Mármarosban Szigethez $5/4$ órányira, Ludovika nevű 45 öles mélységű só-alknának legalsó ágában Mártz. 18-kán f. e. két sóvágó dolgozván a' tiszta só között egy arasznyi szélességű gyantás föld-érre akadtak, s a' midőn ezen érhez a' gyertya világával közelebb értek, lobbanás történt, a' melyet tsendes láng követett. A' sóvágók megijedvén az akna Praefectusának hírt adtak, a' ki azonnal le cresszkedvén, az égő helyen a' sőt 18 hüvelknyire tovább vágatta; észre vévén pedig, hogy a' láng nagyobbodik, ezen ágban a' dolgozást eltiltotta, a' lángot égni hagyván. Ezen égő levegő, a' só, és a' földes ér között lévő, mintegy 4 linea vastagságú, és 1 lábnyi hosszúságú hasadékon tódul ki; a' midőn ég, füstje fekete korommal lepi meg a' só falakat, szaga nints, minden éghető szert meggyújt, és az alknának

Pest környékén Májferfy testvérek, Jó'sef, a' ki 1824-dikben meghalt, és Ferencz, a' ki most is nagy gazdaságát szerentsésen kormányozza, követésre méltó példát adtak az okos, és helyes iparkodással egybe kaptsolt gazdálkodásban: amaz ugyan Gödön; emez Sz. Lőrinczen. Hasonló igyekezetet mutat Károly is, a' ki már Pesten újjabb mód szerént hasznos Masinákkal jeles serházat készített fel: most pedig Budán olly bornak való edényt állítottatott össze, melly újságára nézve a' Hazának figyelmét megérdemli. Ugyan is tapasztalván, hogy a' fa hordók rövid idő alatt megromlanak, és különben is a' levegőnek nagy befolyása alá vannak vettelve, hogy állandóságot és bátorságot szerezhessen, veres márványból készítettett öt száz akó borra való edényt, olly módon, hogy annak feneke egyenes, és lapos: dongái pedig fél karikára hosszúságban vannak alkotva, és különös ragasz-

tó által öszveforrasztva. Így Májerffy Károly Úr meghaladta a' Rómaiaknak bor tartó tserép edényeit, és azoknak gondolatját is felülhaladta, kik a' borokat kőből rakott gödrökbe tölteni tanátsolják; mert az ő edénye díszesebb, és, egyféle oldalakból állván, a' bor tartásra sokkal alkalmatosabb. Ezen nevezetes edényt Aprili Jósef nevű kőfaragó készítette Süttön, és Május 3-kán felállította Budán a' Tabánban Májerffy Úrnak házában. Megjegyzést érdemel, hogy ezen abronstalan edény, nem kerül többbe, mint más ötszáz akós sa hordó. Ezen fél Cilinder hordónak hossza 7 láb, fél diameterje 9 láb, akonája 2 láb hosszúságú.

Nevezetes megjegyzés.

Kőrösinek még életben létét tárgyoló tudósítása által, méltóképpen felelevenítette a' Tudományos Gyűjtemény, eme nagyra született férjfiu' minden barátjában az öröm-érzést, három írásokat bocsátván köz kézre, mellyekből annak kelene következni: hogy Kőrösi még él.

Mint hogy Kőrösinek elenyészéséről annak idejében, ugyan a' Tudományos Gyűjteményből a' M. Kurír is kiadott volt némely Czikkelyeket, a' dolgok' rendje kívánja már most, hogy röviden ő is megemlítse azon írásokat, mellyeken a' mi Kőrösit illető Örvendezésünk fundáltatik.

Egyike ezen írásoknak a' Persa Udvarnál lévő Követségi Ágenshez Willoch Úrhoz az ő testvéréről Bombaybol írott levél. Második Willock Úrnak a' Persiai Udvarnál lévő Anglus Követségi Ágensnek a' Konstanczinápolyban lévő Anglus Konzulhoz Cartwright Úrhoz küldött tudósítása, melyben oly kérelemmel küldötte hozzá a' testvérétől Bombaybol vett levelet, hogy közölje Báró Ottenfels Úrral a' Konstanczinápolyi Cs. K. Internuntziussal.

Harmadik a' Báró Ottenfels Úr levele Metternich Ő Hercezségéhez, oly kérelemmel, hogy a' Kőrösi megtaláltatását tárgyoló, Bombaybol érkezett leveleket a' Magyar Országai Fels. Királyi Udvari Cancelláriával közölje, hogy ez azt a' Kőrösi familiájának tudára adadni méltóztassék.

Innét minden láthatja, hogy a' Kőrösi megtaláltatását illető erősségnek alapja ezen írások között egyedül az a' levél, a' melly Bombaybol a' Willock Úr testvérétől Persiába az Anglus Követséghez érkezett. Ezt tehát mi is ide tenni köteleztünk, úgy, mint a' Tudományos Gyűjteményben az Anglusból lefordítottva találattik, mint itt következik: „

„Khorim Derrech. Julius' 12-kén 1825-ben.

„Az Austriai Internunciussal, köszönetem mellett, közlöm ezt a' következő tudósítást, mellyet a' testvérem Bombaybol írt Mártius' 20-dik napján, a' melly nékem nagy reménységet nyújt, hogy nem sokára újra meglátjuk Persiában azt a' nevezetes, figyelemre méltó, és taradhatatlan Erdélyi Utazót, Kőrösi Sándort. — A' midőn Moreroft Úr a' Himaláya' bérzein Sabatooban volt 1824-ben, December' 10-dikén egy bizonyos Korusani Czoma Sándorral találkozott (he met a' cërta in Alexander Czomade Korusan), a' ki Nemzetére Magyar, s sok nevezetes Német országai fő iskoláiban (Colleges) tanult s abban az időben szándéka volt elutazni, hogy a' Lámától tanuljon (to obtain Information of the great Lama). Ő már amikor megjárta volt Bucharát, s a' mikor elvált Moreroftól, Tibetbe ment. A' nevelnek hasonlatossága előre nagyon megdöbbenett, de tartok tőle, hogy az nem a' mi Barátunk. Moreroft azt írja, hogy az egyszerű és nagy tudományú (erudition) ember volt, a' mi, a' mi Kőrösineknek tulajdon caractere.

„Ezek a' környüllások, és még inkább „különösen a' fen leírt személynek tulajdonságai és maga viselete oly tökéletesen megfelelnek a' mi elveszett Barátunknak, hogy azt kell hinnem, hogy az ő „maga.“

Az itt következő Jegyzés az alól nevezett, Enyedi nagy Tudományü Professor Uraké:

Jegyzés. Az Ánglus Tudósító annak a' Magyar Utazónak nevét, a' kivel találkozott Morcroft Úr, így írja: Czoma de Korusan. — A' ki ezt olvassa, kétségsbe hozhatná, valljon Kőrösi volt-e az, vagy pedig más? de ezt a' homályt könnyű elűzni; mert Kőrösinek törzsök nemzetségi neve Csoma; hanem inkább volt szokásban tanuló korában születése' helyéről felvett neve, mellyet azután is megtartott. Ugyan is ő Háromszéken, Orbai Székben fekvő faluban Kőrösön született, 's itt laknak most is az ő Atyafijai, a' kiket Csomáknak hívnak; innen az ő valóságos neve Kőrösi Csoma Sándor, 's meglehet, hogy így nevezte magát Morcroft Úr előtt, a' ki azonban a' magyar hangokat nem tudván jól kiejteni 's megtartani, azokat úgy elváltoztatta, a' mint feljebb előadott. Ezen kívül Morcroft Úrnak leírásából is megesmerte Willock Úr azon Magyar nemzetből való Utazót Kőrösinek lenni. Útja is, a' mellyen ment, arra mutat, hogy neki kellet lennie.

Az eddig vett, részszerint fenemlített tudósításokból bizonyosan ugyan nem tudhatni, de gyanítani lehet, hogy a' mi Utazónk Ásiában, Bucharában vagy másutt valahol utasítást kapott, hogy napkeletre tovább Tibetbe, a' Mógol és Sinai Birodalomba menvén, vagy oda közelítvén, ottan bizonyosabb nyomokra, utasításokra fog találni, feltett tzelja elérésére. Úgy

is a' Dalai Láma lakhelyében népes tanuló műhely, 's számos kéziratok gyűjteménye találtatik, és oda Ásiából több, távolabb lévő helyekről is mennek 's gyűlnek a' tanulók vagy utazók.

Mind ezekből megtetszik, hogy a' Himaláya' bértszin az Ánglus Tiszttel találkozott Erdélyi Magyar Utazó valósággal a' mi Kőrösink.

Vagyon tehát reménységünk, hogy fáradhatatlan Hazánkfija Kőrösink, a' kinek utazásában minden jól érző Magyar, 's a' Tudományokat és Nemzetek' eredetének kivilágosodását kívánók buzgó szível részt vesznek, még valaha — 's talám nem sokára — vissza jönni látjuk, és hazafiúi buzgósággal ölelhetjük, fogadhatjuk.

Kováts József.
Baritz János.

(De hát ugyan Uraim, hogyan tehesük azt fel mind ezek mellett is, hogy Kőrösi egy illy jó alkalmatosságot a nélkül elmulasztott volna, hogy valakéhen maga felől valamit írjon? vagy legalább a' nevit jól leírva ezen Ánglus katonatisztnak által nem adta volna, hogy, ha jártában keltiben valahol kérdezni találják, mondhassa, hogy ő ezen embert látta. — Valyon nem meg lehet-e a' tévedést úgy is magyarázni, hogy az Ánglus katonatiszt Bombayba érkezvén, ott kérdezték tőle, hogy nem találkozott-e valami ilyen formájú, ilyen nevű, ilyen maga alkalmatosságú emberrel, 's ő, mint hogy bizonyosan sok féle emberrel találkozott, valami illy forma nevű és ábrázatú ember is juthatott eszébe. De végre, hogyan hozzassunk mi valamelly bizonyos valóságot ki egy tudósításból, melyben a' tudósító maga e'képpen szoll: de tartok tőle, hogy az nem a' mi Barátunk. M.K.)